"આપઘાત"

અથવા

પાન સોપારી કાથા અને ચુનાનો પુર્વ જન્મ.

(રસીક ગાયન)

રચી છપાવી પ્રસીધ્ધ કરનાર.

આર. પી. મહેતા

"પેન્ટર અને રબર સ્ટેમ્પ મેકર"

નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ નં ૩.

આવૃતી ૧ લી. પ્રત ૫૦૦૦

સને ૧૯૧૩

કીંમત ૧ આનો

વીઠલ છાપખાનામાં પી. વીઠલરાવે છાપ્યું ઠાકોરદ્વાર?

ી કૉપીઓ ઘઈ ગયેલી શકતીને પામેલી)(પુરૂષ) ફુતેહ મંદ થયેલી

અખુટ કૌવત આપનારી

મદન વિલાસ ટૅાનીક !

લોહી તથા વિર્યને સુધારીને વધારે છે મંદ પડેલી પાચન શકતીને સતેજ કરે છે. યાદ શકતીને વધારે છે. શરીરને કદાવર તથા બળવાન બનાવે છે. બુઢાપામાં બગડતી દેહને સુધારી નવેસરથી જુવાની માફક જુસ્સો લાવે છે એટલુંજ નહી પણ સંધીવા હાથપગ તથા કમર પીઠના દુખાવા, સરદી, ખાસી, જીર્ણ તાવ કળતર, સુરતી, ઇત્યાદી જીવલેણ દરદો મટાડી તંદુરસ્તી બક્ષે છે. મદન વીલાસ ફકત ત્રણ દીવસ વપરાસમાં આવવાથી પોતાની અદભુત શકતી આબેહુબ બતાવે છે.

કીમત શીશી ૧ ના રૂ ૨ ડઝનના રૂ ૨૦

કરાંચીથી, શ્રી કરાંચી તબીબ મંડળ લખી જણાવેછે, કે આપની મદન વીલાસની સીસી ૬ હમોએ મંગાવી હતી તેથી હમોને જણાયુ છે કે મદન વીલાસ છેલ્લામાં છેલ્લી પધતીમાંથી બનાવેલી શકતીની દવા છે તેનાં ગુણ જોતાં કીમત ઘણીજ ઓછી છે. હમારા મંડળમાં વાપરવા માટે બીજી ૨ ડઝન શીશીઓ વી પી. થી મોકલી આપજો.

રજીસ્ટર નં. ૨૮૪ તપાસી લેજો

સોલ એજન્ટ { આર. પી. મહેતા
નાગદેવી સ્ટ્રીટ, હોરાની નવી મસીદની સામે
મુંબઇ નં. ૩

"આપઘાત"

અથવા

પાન સોપારી કાથા અને ચુનાનો પુર્વજન્મ

ચોક-૧ લો.

તમો પ્રીત કરો તો કરજો જુગમાં એવી
મારી જાન કરીને પ્રીત આપજો પ્રાણ
મોહબ્બત કરો તો કરજો એવી રાખી ચીતને ધ્યાન
એક (બે) દોસ્ત યારની સમજો હકીકત વહાલા
મારી જાન જરા સમજોની મારા સરદાર
એક છોકરો રજપુતનો એક શાહુકારનો ઘણો હુશીયાર
બંન્નેની દોસ્તીહતી બહુ ભારી
મારી જાન એકપર એકનો હતો બહુ પ્યાર
બંન્નેની દોસ્તીમાં ફરક નહી હતો જરા દીલદાર.

ઝુલ

બંન્નેની વાતો ઘરમાં કોઇ નહી જાણે
ના-ખબર નારને નાતો માત પીતાને
મારી જાન હતા બેઉ છેલ છબીલા જુવાન
મોહબ્બત કરોતો કરજો એવી રાખી ચીતને ધ્યાન

ચોક ૨ જો

શાહુકારનો છોકરો રજપુને કેવા લાગો
મારી જાન શેહેરમાં આવો ફરવા જઇએ

આજ ખુશી છે મોતી કશુંબા પાણી કરી લઇએ
શામાન કશુંબા પાણીનો મંગાવો
મારી જાન પીને મતવાલા હવે થઇએ
બોડે બેસી ચાલો વાત દુઃખ સુખની કહીએ

ઝુલ

જે વખત બન્નેની ફરવા નીકળી સ્વારી
પોશાક બદન પર પેરી જરીની જરતારી
મારી જાન જોઇને થયા સરવે હેરાન—મોહબ્બત

ચોક ૩ જો

ફરતા ફરતા એક ગલી બાકી રહી વહાલા
મારી જાન હતું જયાં રજપુતનું ઘર બાર
તેજ ગલીમાં ફરવાને આવ્યા મારા સરકાર
રજપુતની હવેલી સાત માળની ઉંચી
મારી જાન સાહુકારની નજર ત્યાં પહોંચી
પવનથી પડદો ઉડી ગયોને નજરે આવી નાર

ઝુલ

રજપુરની નાર બેઠી શણગાર કરીને
શાહુકારના છોકરે જોઇ નજર ભરીને
બે હોસ થઇને કીધો યાદ હરીને
મારી જાન જોઇને ઘણો થયો હેરાન—મોહબ્બત

ચોક ૪ થો

રજપુતની નારને જોઇ થયો દીવાનો
મારી જાન જોઇને થયો ઘણો ઉદાસ
રજપુત કેવા લાગ્યો વહાલા કેમ થયા છો નીરાસ

શું તકશીર હમારી થઇ તે બતલાવો
મારી જાન આવીને કરોને પાસે વાત
દીલમાં જુદાઇ રાખો છો તેનથી લાગતુ ખાસ

ઝુલ

શાહુકારે દીલની વાત કહી શંભળાવી
પેલી સાત માળપર નાર નજરમાં આવી
એક પલક આંખની મારીને સુધ ભુલાવી
મારી જાન એના ઉપર આપીશ મારો જાન—મોહબ્બત

ચોક ૫ મો.

રજપુત દીલમાં લાગ્યો સોંચ કરવાને
મારી જાન દોસ્તે માર્યું ઘેર મારૂં
બારીએ બેશીને રાંડે કીધુ નઠારૂં
રજપુતે પછી શાહુકારને દીલાશો દીધો
મારી જાન મહેનત લઇશ હું તારા સારૂં
જાન મારો જાસે તો પણ કરીસ કામ તારૂં

ઝુલ.

તમો ફકર ના કરો ઓ મારા પ્યારા
હુ કરીશ તમારૂં કામ દોસ્ત હમારા
હુ ઘેર જાઉં છું જાઓ ઘેર તમારા
મારી જાન વચન આપીને ચાલ્યા જુવાન—મોહબ્બત

ચોક ૬ ઠો.

રજપુત પછી ઘેર આવીને બેઠો
મારીજાન ઉદાસી જોઇને કહે છે નાર
તમપર ઉદાસી સાની આવી છે કહોની મારા ભરથાર

નાહી ધોઇને આલો બેઠો જમવાને
મારી જાન રસોઇ કીધી સરવે તૈયાર
હળી મળીને જમો ઉદાશી કાઢોને દીલની બહાર

ઝુલ.

રજપુત કહેછે આ બળ્યું તારૂ ખાવાનું
શું કરૂં ગરમ પાણીને બળ્યું નાવાનું
દોસતદારને વચન આપ્યું છે કેમ થાવાનું
મારી જાન જો એમાં શું કરે છે ભગવાન—મોહબ્બત

ચોક ૭ મો.

રજપુતની નાર રજપુતને કેવા લાગી
મારી જાન મુશીબત શું તમપર આવી
દીલનો હાલ સરવે પુછ્યો પાસ રજપુતને બોલાવી
જે વાતો હતી શાહુકારની દીલમાં તેના
મારી જાન બની હકીકત સરવે સભળાવી
સરવે વાતો નારને શાહુકારની કહી સંભળાવી

ઝુલ

આ વાત સમજીને કહેવા લાગી નારી
તમો જાઓ લાઓ દોસતદારને કરો તઇયારી
આ હુકમમાં હાજર રહીશ તમારી પ્યારી
મારી જાન એનો હું પુરો કરીશ અરમાન—મોહબ્બત

ચોક ૮ મો.

રજપુત ખુશી થઇ નીકળ્યો ઘરની બહાર
મારી જાન આવીને મળ્યો તેજ મુકામ
શાહુકારના છોકરાને પછી કીધો નમી સલામ

હુ વચન નારનું લઇને હવાં આવ્યો
મારી જાન કરીને આવ્યો પુરં કામ
આજની રાતે ફુલોની સેજપર કરજો તમો આરામ

ગુલ

તેનારને મારી વાત કંઇના કેજો
તમો હળી મળીને રંગ રસ લુટી લેજો
અને પ્યાર મોહબ્બત કરી મગનમાં રેજો
મારી જાન આપશે તમને ઘણું તે માન—મોહબ્બત

ચોક ૯ મો

રજપુત પછી શાહુકારને તેડી લાવ્યો
મારી જાન આવ્યા બંન્ને દીલ જાની
નાર કરી શણગાર બની જેવી મોહના રાણી
ઘરની દાસીપર હુકમ નારે કીધો
મારી જાન કરો જમવાની તઇયારી
જમી કરીને ઉઠયા નારીએ શાહુકારને પાયું પાણી

ગુલ.

પાણી પીને ગભરાયો ઘણો બહુ વહાલો
પછી કહયું નારીએ શેજ પલંગર પર ચાલો
કેમ થયા દીવાના જરા તો હોંસ સંભાલો
મારી જાન અત્યારથી બન્યા છો કેમનાદાન—મોહબ્બત

ચોક ૧૦ મો

રજપુત અને દાસી નીચે બાંધીને બેઠા
મારી જાન શાહુકાર કરે છે દુર વાત
હળી મળીને ચાલ્યા પલંગર નાખી ગળામાં હાથ

વાતો કરતા અંતેતેને ઉંઘ આવી ગઇ
મારી જાન ઉંઘમાં ગુજરી સારી રાત
જાગી ઉઠયો સાહુકારનો છોકરો તેને લાગ્યો ઉતપાત.

ઝુલ.

ગભરાઇને ઉઠયો અને દીલમાં બહુ બીધો
મારો દોસ્ત નીચે ઉભો છે કયો મેં તો દીઠો
ઉંધાઇ ગયો કંઇ સોચના મેંતો કીધો
મારી જાન પુરોના થયો દીલનો અરમાન-મોહબ્બત

ચોક-૧૧ મો.

એવો વીચાર તેણે બેસીને પલંગપર કીધો
મારી જાન પછી ઉતરીને નીચે યાર
ચારે તરફ ઓરડામાં ફરવા લાગ્યો તે દીલદાર
શહુ ઉંચે નીચે નજર કરીને જુએ છે
મારી જાન જુએ માંડેલો ઘેરનો સંસાર
એક ખુટીએ લટકેલી રજપુતની ઢાલ તલવાર

ઝુલ.

તલવાર પર રજપુતનું નામ લખેલું જાણી
તે નામ વાંચીને એને ઘણી થઇ હેરાની
સાહુકાર કહે છે કીધી મેતો નાદાની
મારી જાનજરા સમજોને ફરીને કાન-મહોબ્બત.

ચોક ૧૨ મો.

તે નામ વાંચી સાહુકાર ઘણો ગભરાયો
મારી જાન કહે છે દીલમાં દીલજાની
આતો [illegible] ઘેર મારૂ અને આ એની રાણી

મારા દોસ્તને મોઢું કેમ્ કરી દેખાડું
મારી જાન ધુળ છે મારી જીંદગાની
મારી ગળાપર ખંજર હાથથી મરી ગયો જાની

ઝુલ

એક ઘડી પછી નાર પલંગપર જાગી
સાહુકારને મરેલો જોઇ રડવા લાગી
આવી મોજ મઝામાં ગમની કટારી લાગી
મારી જાન કામ શું કીધું તેં નાદાન—મોહબ્બત

ચોક ૧૩ મો

સાહુકારનું માથું ખોળામાં મુકી રડે છે
મારી જાન મઝા દુનીયાની ના કંઇ ચાખી
તુતો જાનથી મરી ગયો એકલી મને રાખી
મારા ધણીને જઇને જવાબ હુ શુ આપુ
મારી જાન દુઃખમાં મને તેં તો નાખી
તારો મારો ફજેતો હવે દુનીઆ જોશે આખી

ઝુલ.

એમ કહીને નારે મારી ગળે કટારી
તે વખત પણ છોડીને મરી ગઇ પ્યારી
આ દુનીયામાં કોઇ એવી થશે નહી નારી
મારી જાન જરા સમજોની મારા દીલજાન—મોહબ્બત

ચોક ૧૪ મો.

રજપુત નીચે ઢાળીને [illegible]
મારી જાન દોસ્તને કેમ [illegible]

ઉંઘાઇ ગયો હોય તો શું જઇને વહેલી ઉઘાડ
આ વાત સમજીને દાસી ઉપર આવી
મારી જાનજુવે ખોલીને બંન્ને કમાડ
બંન્ને જણા મરી પડેલા ખાઇ ગળે કટાર

ઝુલ

ગભરાઇને દાસી કહે હવે કેમ થાશે
શું જવાબ આપું જઇ રજપુતની પાશે
હુ પણ મરૂં છોડું દુનીયાની આશે
મારી જાન કટારી ખાઇને આપ્યો પ્રાણ–મોહબ્બત

ચોક ૧૫ મો

એમ કરતા વાર શવાર પડી ગઇ
મારી જાન ઉદાશી રજપુતને આવી વાર
ભગવત જાણે શું થયું, દોસ્તને કેમ લાગી બહુવાર
દાશીને ખબર લેવાને મોકલી ઉપર
મારી જાન ખબર દાસી પણ નહી લાવી યાર
દાશી પણ તેની થઇ ગઇ રાંડપર ધરજો હવે ફીટકાર

ઝુલ.

આખરે થાકીને રજપુત ઉપર આવ્યો
ત્રણેને મરેલા જોઇ ઘણો ગભરાયો
ગમગીન થઇને આંખમાં આશુ લાવ્યો
મારી જાન પુરો નહી થયો કોઇનો અરમાન–મોહબ્બત

ચોક ૧૬ મો

રજપુત ઓરડામાં બેશી ઘણો રડે છે
મારી જાન દરદ રજપુતને થયું ભારી
દોસ્તની ગાઢ ... બેઠો ઘરબાર અને નારી

રજપુતકહે છે કંઇ મઝા નથી જીવવામાં
મારી જાન હાથમાં લઇને તે કટારી
તે પણ જાનથી મરી ગયો કટારી પોતાના ગળે મારી

ઝુલ

આ દુનીયામાં એવો દોસ્ત કોઇ નહી યારી
જો ઘણી દોસ્તી કરશો તો ઇજત જાશે
ધન માલ તમારો હરી તો લુંટી ખાશે
મારી જાન જરા સમજોની બીજુ બ્યાન-મોહબ્બત

ચોક ૧૭ મો

મારેની હકીકત તમને કહી સંભળાવું
મારી જાન સાંભળો સાચું મારૂં ફરમાન
નાર બની દુનીયામાં જરા સમજોની ચેતવીપાન
અને ચુનો થયો રજપુત ધણી છે તેનો
મારી જાન કાથો સાહુકારનો છોકરો દીલજાન
દાશી થઇ સોપારી હવે તું સત્ય કરીને માન

ઝુલ.

રણછોડદાસના ખીઆલ સદા રંગીલા
વીઠલદાસના ચંગપર નીસાન લીલાપીળા
દુશ્મનની છાતીપર ઠોકી દીધા છે ખીલા
મારી જાન ખીઆલ કોઇ ગાજે એવો ગુનશાન;
મોહબ્બત કરો તો કરજો એવી રાખી દીલને ધ્યાન.

દોહરો.

મહેતા મુંબઇ શહેરમાં નાગદેવીના પાસ;
પેન્ટીંગ અને રબર સ્ટેમ્પનું કામ થાય છે ખાસ.
હોરાની મસીદની સામો સામ જવાય છે;
મન ગમતું કામ અને કીફાયતે થાય છે

અરે!

પણ તમાસાજ નામનાં

સુંદર! સસ્તાં! અને ટકાઉ

બાર વરસ ચાલે તેવાં ટીનનાં કેલેન્ડરો, અંગ્રેજી, ગુજરાતી, મરાઠી, ઉર્દુ હરફોના નામના પાટીયાં, છત્રીઓ, ટંન્કો, પડદાઓ પાકીટો, વીગેરે દરેક ચીજ ઉપર ફેસનેબલ નામ લખનાર તથા નાની પરથી મોટી છબી, બ્રોમાઇડ તેમજ રંગીન બનાવનાર

આર. પી. મહેતાં

હાઇ કલાસ સાઇન બોર્ડ પેન્ટર એન્ડ ફોટો એન લાર્જર

નાગદેવી સ્ટ્રીટ, હોરાની નવી મસીદની સામે, મુંબઈ નં. ૩.

તા. ક.–હમારી હવે પછી બહાર પડનારી અદલ ઇન્સાફ" નામની બોધ દાયક રમુજી વાર્તાની ચોપડીઓમાં જાહેર ખબર આપનારા સાહેબોએ "કર્તાને લખી જણાવવું.

છે કોઈનામાં હીંમત.

જે પોતાના કોતરકામ માટે પાંચ વરસની ગેરંટી આપે.

હમો હમારા દરેક કોતરકામ માટે પાંચ વરસની ગેરંટી આપીએ છીએ.

તરેહવાર જાતના રબર સ્ટેમ્પ, પીતળની સીલો, મોનોગ્રામ સીગનીચર ફોટોઝીન્કો, લાખ પરની સીલો વીગેરે

ઉપર લખેલાં કામો અમારા કારખાનામાં બહું કાળજીથી, ઝડપથી અને ઈંગ્લીશ ફેસન પ્રમાણે બનાવવમાં આવે છે.

આર. પી. મહેતા.

રબર સ્ટેમ્પ મેકર એન્ડ એન ગ્રેવર

નાગદેવી સ્ટ્રીટ, હોરાની નવી મસીદ સામે, મુંબઇ નં. ૩.

તા. ક-વોલકેનીઝર તથા રબર સ્ટેમ્પને લગતો દરેક સામાન કીફાયતે પુરો પાડીશું

સાવચેત રહેજો.

હાલમાં બજારમાં ધાધરની સેંકડો દવાઓ પાણીના મુલ્યે વેચાય છે. પણ ધાધરની ખરી ગુણકારી દવા ફક્ત "દરાજનો ન' છે ધાધર, ખસ, ખુજલી, ખરજવું. ખીલ અને ચાઠાને ફક્ત ૨૪ કલાકમાં આરામ કરે છે. કીંમત ડબી ૧ ના આના ૬ ડઝન ૧ ના રૂ.૩-૬.

વીરમ ગામથી મી. ગુલાબદાસ વરજલાલ લખી જણાવે છે, કે હું મુબઇ આવ્યો ત્યારે તમારી પાસેથી દરાજના દુશ્મનની ડબી ૧ લઇ ગયો હતો તેથી મારી કમરે થયેલી ધાધર લગભગ મટી જવા આવી છે. ખરેખર આપના મલમને જાદુઇ ઇલાજ કહીએ. તો પણ ચાલે તેમ છે. મારા ઘરમાં રાખવા માટે બીજી ૨ ડબી મોકલી આપશોજી.

શુ તમે મને ઓળખો છો.

હું કોણ છઉ.

આર, પી. મહેતાની.

"મેકેસર પીલ્સ"

ગમે તેવી હઠીલી ખાંસી, શરૂ થતાં દમ તથા ક્ષયને એકદમ આરામ કરે છે આ ગોળીઓ વનસ્પતીમાંથી બનાવેલી અને સ્વાદીષ્ટહોવાથી બચ્ચાઓ પણ ખુશીથી ખાય છે.

કીં શીશી ૧ ના આના ૪ ડઝનાં રૂ. ૨ા કલકતાથી બાબુ એ. વી. રોય લખી જણાવે છે મારા એક મીત્રની ભલામણથી મેં તમારી મેકેસર પીલ્સની સીસી ત્રણ મંગાવી. હતી જેનાથી મારા છોકરાનો શ્વાસ મટી ગયોં છે. વળી મારા [illegible] સખત ખાંસી થઇ હતી, તે પણ બીલકુલ મટી ગઇછે. [illegible] ગોળીઓ હરેક ઘરમાં રાખવી જોઇએ. મહેરબાની કરીને બીજી ૬ શીશી વી. પી. થી રવાના કરશો.

સોલ એજન્ટ } આર. પી. મહેતા
નાગદેવી સ્ટ્રીટ, હાજીની નવી મસીદ
સામે મુંબઇ